Ч. 10 (11.351). Львів, середа 16. січня 1929. Оплачено готівкою. Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Гол. Редактор приймає від 11–12 год. передполуднем
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 15 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41. „ Друкарні 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

„Свобода науки“.

Львів, 14. січня 1928.

В харківському „Комуністі“ з дня 1. січня п. р. читаємо постанову Всеукраїнської Академії Наук в справі акад. С. Єфремова такого змісту:

„Розглянувши справу акад. С. О. Єфремова і заслухавши його пояснення, президія ВУАН: 1) вважає за непропустимий і суворо осуджує виступ С. О. Єфремова з полемічною статтею, скерованою проти політики радвлади (? — Ред.) в закордонній пресі та ще й у тій, яка вороже ставиться до радвлади („Діло“); 2) Президія ВУАН відзначає, *що не можна бути академіком Радянської України, не захищаючи її від її ворогів і не беручи активної участи у переведенні в життя заходів радянської влади* (підкреслення „Комуніста“. — Ред.) та в її роботі в царині культурного та господарського будівництва; 3) зауважує акад. Єфремову його хибну позицію, бере до відома його заяви до президії ВУАН і вважає за потрібне *усунути його від будь-якої організаційної та адміністративної роботи в органах ВУАН* (підкреслення „Комуніста“. — Ред.), залишаючи за ним лише наукову працю, де він міг би виправдати обовязки громадянина радянської республіки, про що він говорить у своїх заявах за імя президії ВУАН“.

Ось і постанова Академії, постанова, накинена з гори, накинена тими самими чинниками, що інсценізували „мітинґи вчених“, на яких приймалося відомі резолюції з протестами проти „контрреволюційної“ праці акад. Єфремова. Наведена постанова є завершенням описаного в нас давніше цькування і „вченого мітинґування“ проти людини, що стала чесно в своїй обороні. Академію Наук приневолили червоні диктатори стати знаряддям їхньої політики і не тільки політики, але й знаряддям топтання людської гідности, ломання особовости та поніжування члена Академії Наук і тим самим знаряддям самопоніжування цілої установи. Чогось аналогічного до того факту ні навіть чогось зближеного до нього не найдете в ніякій хроніці ні одної Академії Наук на світі. А чейже в тих Академіях працювали і люди науки та громадяни, що не все мали політичні погляди ідентичні з поглядами даної влади. В усіх Академіях світа про вартість академика і його наукові кваліфікації все рішали і рішають не його такі чи інші національно-політичні погляди, а виключно його наукова праця.

А тут? — Академія рішає, що „вважає непропустимим і суворо осуджує виступ С. О. Єфремова з полемічною статтею, скерованою проти радвлади в „Ділі“, а далі, що „не можна бути академіком Рад. України, не захищаючи її від її ворогів“. На марґінесі того рішення слід завважити, що стаття акад. Єфремова, опублікована в „Ділі“ не була зовсім скерованою проти радвлади, а була виключно обороною власної особи і національної чести автора перед деякими закидами, що появились на сторінках тогож „Діла“. „Не можна бути академиком“ і т. д. „не захищаючи радвлади“, а чи можна бути „академиком Радянської України“ не захищаючи власної гідности і особистої чести? З льоґіки тієї накинутої Академії постанови виходить, що можна.

Акад. Єфремова позбавлено прав виконувати в Академії якунебудь „організаційну та адміністративну“ працю, але за те дано йому змогу далі науково працювати, щоби *„він міг виправдати обовязки громадянина радянської республики“.* Хіба ці останні слова мало кажуть про тамошні відносини, хіба не кидають сто разів яснішого світла на них як десятки виголошених представниками радянської „Укрнауки“ рефератів про „розквіт української науки“ на Радянщині? Подумайте тільки! По цілому данцовові турнір і моральних мук раптом: ласка! І ще й яка ласка: виправдати обовязки громадянина радреспублики! Виправдати в моральній депресії та упокорені! Не відчуваєте болю? Це ще й є ті „сприяючі“ відносини для „свободи української науки“!

Ще про події в Югославії.

Югославянська криза. — Королівський Туз. — Хвиля европейських диктатур.

Берлін, 10. січня 1929 р.

I.

До 1877 року, тобто до російсько-турецької війни за царя Олександра II. Югославія була частиною турецької держави. Від 1878 року, то є від Берлінського Конґресу югославяни починають в щораз більшій мірі визволятись від турецьких впливів. Нація бистро розвивається і ми бачимо цілий ряд державно-правних трансформацій, що міняються зі заворотною скорістю: повстання Старосербії, політична активізація Боснії й Герцоґовини, далі Хорватії і Славонії, повстання Чорногори (Монтенеґра) і нарешті справ Дальматії. Понад усім тим зріст і скріплювання свідомої югославянської національної спільноти. Дві балканські війни в 1912 і 1913 році є безпосереднім висловом цього швидкого процесу балканського державного переоформлювання. Югославія, ще вчора цілий ряд провінцій, розірвана державно, культурно і політично на цілий ряд елементів, робиться після великої війни обєднаною і найбільшою балканською державою. Одначе з тим обєднуючим довнішним процесом не йшло обєднання внутрішне. Як відомо, хорвати є католики, серби є православні. Хорвати вживають латинки, серби кирилиці. Серби по своїй натурі унітаристи і централісти, хорвати привикли в Австрії до самоуправи і децентралізму. Серби є настроєні монархічно, хорвати більше демократично. Можна скласти богато довшу лісту тих противенств. Їх остаточна формула була: утиск хорватів з боку сербів.

Взаїмне напруження висловилось перед роком у виді нікчемного політичного убивства в югославянській скупштині, заподіяного чорногорським сербом Рачічем на кількох хорватських послах. Та найгірше те, що помер від ран провідник хорватів Степан Радіч. Це перелило мірку і в державі почалась боротьба, яка раньше чи пізніше мусіла привести до розвалу держави. В моменті найбільшого її напруження югославянський король Олександер проголосив у краю свою диктатуру. Парлямент і всі виборні корпорації розвязано, знесено парляментарний устрій держави і від тепер не нарід разом з королем, але тільки і єдиновладно сам король. Встановлено ґенеральський уряд, заведено цензуру, контролю зборів і всяких публичних актів. В підставу держави положено не взаїмне порозуміння і державне хотіння нації, лише королівські декрети, військо і поліцію. Але виключно тим ніякої держави во вік не втримаєш.

II.

Добре є мати для таких ситуацій і можливостей свого монарха. Особливож нації, що зложена зі стількох відосередних елементів, як от Югославія. Це є порятунок, сила, що є до цього управнена, аби, стоючи понад партіями, втримувати єдність у державі. З югославянським парляментаризмом справді не можна було вести ділову працю. Винен тут, розуміється, не парляментаризм, не інституція сама по собі, винні люди. Інституції є тим, що з них роблять живі реальні люди. З найгіршим устроєм розумні будують цілі імперії; дурним навіть ідеальний устрій не поможе. Річ не в монархіямі і не в парляментаризмі, річ у людях. І коли югославянські люди не освідомлять собі справи, не забажають переоформитись внутрішньо, — бо саме в тім лежить джерело лиха, — то не поможе, розуміється, ні військо, ні декрети, ані поліція — і не поможе теж особа короля, найвищий туз викинутий перед тижнем в югославянській політичній грі. З викиненням цього туза починається гра. Є це сінґулярний випадок, що серед цілого ряду европейських повоєнних диктатур сам король бере віжки в руки. Але — кожна диктатура може одного дня завалитись. Еспанська, італійська, також всі інші. В такім випадку і решті Европи залишається останній вихід — монарх. Або, всесильне почуття національної спільноти, коли хочете — націоналізм. Це зберігає. У Франції або Німеччині моглоб перевернутись і сто диктатур. Це державного істнування тих націй не вистоюваломб. Колиж звалиться югославянська диктатура, то з нею звалиться і монархія. Останній тамошній зберігаючий державу козир. Програвши в нещастю і цього останнього туза, Югославія перестане істнувати.

III.

Коли дивитись зовнішньо-політично, югославянська криза завершує дуже цікавий процес устроєво-політичного переоформлення цілої південної Европи. Від Пиринеїв аж по анатолійську височоріввю — скрізь диктатури. В Еспанії, Італії, Югославії, Греції і в Туреччині. Бож помимо модернізації парляментаризму Туреччина — це є її „Ґхазі“ — Кемаль баша. Скрізь у цьому просторі має до говорення тільки один чоловік, це значить: у всіх тих країнах є тільки одна, та чи інша довнішньо-політична думка. Але далі це значить, що „здиктатуризовані“ Европі легше уложитись у певну зовнішньо-політичну систему, ніж це булоб при цвітучім парляментаризмі. В укладі вищшої світової політики, система европейських диктатур означає до певної міри можливість скорого сконденсування Европи в одну ударну цілість, так, як це намагається перевести анґлійська політика. Кільком людям завжди легше зговоритись, ніж великим парляментарним машинам.

Зенон Пеленський.

Радянська Україна.

Зміна в президії ВУЦВК-ту.

В харківських „Вістях“ з дня 30. грудня м. р. читаємо таку постанову Президії Всеукраїнського Центр. Виконавчого Комітету (ВУЦВК-ту):

„*У звязку з обранням* О. І. **Буценка** на голову Харківського Окрвиконкому, президія ВУЦВК-ту звільнила його на йогож прохання від обовязків секретаря ВУЦВК-ту. Так само звільнила вона від обовязків секретаря ВУЦВК-ту **С. Н. Власенка** на його прохання. За секретаря ВУЦВК-ту вибрано **Марка Сергієвича Василенка** з введенням його до президії ВУЦВК-ту“.

Буценко був першим секретарем ВУЦВК-ту і виконував обовязки заступника голови того комітету. Він, як бачимо, з постанови, перейшов на інше менше відповідальне становище голови харківського окружного виконавчого комітету. Другий секретар ВУЦВК-ту **Власенко** звільнений зі свого становища як і Буценко теж на „власне прохання“, але на ніякє інше становище, навіть підрядне він не перейшов.

Оба ці звільнення дають богато дечого до думання, але про правдиві їх причини скажемо далі.

Новий секретар ВУЦВК-ту **Василенко** походить з Чернигівщини. Він селянин, служив у чорноморській фльоті та брав у часи революції живу участь у більшовицьких рухах на Україні. Між іншим був якийсь час і чекістом. Ніякої систематичної освіти він не має, крім хіба партійних курсів. В останньому часі був він секретарем білоцерківського окружного комітету КП(б)У, а від 1920 року аж до останніх часів був членом ВУЦВК-ту.

З партійного стажу та минулого Василенка виходилоб, що він буде сліпим знаряддям Москви. А звідси вже не важко зробити висновок, що і **Буценко і Василенко пішли** зі своїх становищ тому, що за богато знали і за добре орієнтувалися в політиці московського центру і через те були для Москви невигідні.

По широкому світі.

Головою французького сенату вибраний одноголосно Думер.

Аманула відкликує цілу низку своїх реформ

Папа призначує 1929 р. як ювилейний надзвичайний рік.

Небезпечно занедужав бувш. французький премієр Кайо.

У Шанхаю страйкує 9.000 китайських робітників, які піддержують 40.000 страйкарів у Ганкав, у протесті проти японського уряду.

Гучний ювилей.

Кілька заміток із приводу десятиліття „Хвилі".

В днях 9. і 10. ц. м. східно-галицькі, чи пак „східно-малопольські" сіоністи гучно й бучно обходили „велике" свято: десятиліття істнування свого польського (не лише щодо мови!) органу, десятилітній ювилей „Хвилі".

З того приводу появилося справді імпозантне обємом (104-сторінкове) число „Хвилі", в якому ще імпозантніше представляється анонсовий відділ, якого коштом можна з усею певністю покрити наклад таких трьох чисел. Зібрання такої великої кількости анонсів для ювилейного числа свідчить наглядно про скупчення біля органу „східно-малопольських" сіоністів великої частини жидівської торговельно-промислової буржуазії.

Ствердження цього факту моглоб стати вихідною точкою для дуже цікавих культурно-соціольогічних роздумувань і ще цікавіших висновків. У короткій дорозі можна би в першу чергу поставити питання: Яке то чудо сталося, що жидівська, або краще: „ізраїльська" буржуазія, яка ще недавно майже всеціло була в асиміляційному таборі (централістично-німецькому чи автономічно-польському), раптом „переродилася" і прибила до берега жидівських народовців-сіоністів? Як це могло статися, що всі ті жидівські купці, промисловці, посередники, калькулянти не говорячи про професійну інтелігенцію: адвокатів, лікарів, інжинірів, банковців (які теж по суті є здебільшого купцями й промисловцями), отже люди реальної думки і докладного рахунку, найшлися в полоні будь-що-будь такої на довшу мету фантастичної й поетичної ідеї, як ідея сіоністична?

Таких питань можна ставити безліч. Та поки що стараймося дати коротеньку відповідь на вже поставлені. Купецько-промислова жидівська буржуазія найшлася в сіоністичному (говоримо лише про „східно-малопольських" сіоністів!) таборі просто тому, що *нинішній* галицький сіонізм мало чим ріжниться від колишнього асимілянторства. Колишній сіонізм, ідея великого патосу в своєму розвитку „переродився", сполиняв, а висот захоплюючої, майже релігійної ідеї під ударами дійсности зійшов на запорошені шляхи буднів і всюди, а головно на галицькому ґрунті, старався пристосуватися до створених *реальних* обставин по лінії купецької калькуляції. Це й примирило асимілянтів із сіонізмом. Процес примирення перетворився згодом в процес взаїмного пересякання з перевагою асиміляційних впливів. Тоді хвиля асиміляції ринула в користь сіонізму і... залила його.

Але вертаймо до змісту ювилейної „Хвилі". Переповнена вона статтями великих і малих, більших і менших головачів і керманичів сіоністичного руху привітального, мемуарно-сентиментального й звітово-організаційного характеру. Очевидно, хто цікавиться сіоністичним рухом, а головно досягненнями „східно-малопольських" сіоністів на протязі розмірно короткого часу, той повинен завдати собі труду і перечитати цю велику, але повчаючу книжку.

„Хвиля" на протязі одного десятиліття під напором асиміляційних впливів перебувала велику й основну еволюцію. Про це свідчить хочби така „дрібниця" як уведення і консеквентне пересторігання націоналістично-польської назви на означення нашої країни. Візьміть от хочби фотографічну знимку першого числа „Хвилі" заперед 10-ти літ. Читаємо там всюди не лише про принцип самоозначення, але й про долю *Східної Галичини*. Після десяти, а вірніше від яких пяти літ, зустрічаємося в „Хвилі" постійно з „*Малопольск-ою Всходн-ьою*". Є це, як зазначено, „дрібниця", але „дрібниця" багатомовна, яка висловлює собою основні напрямні жидівської політики на нашій національній території. Ще один д-р О. Тон, старий краківський рабін, по старій звичці користується терміном *Галичина*, а всі інші сіоністичні вожаки й їхні визнавці вже давно „змодернізувалися" в напрямі „Малопольск-и Всходн-ьої". Але навіть той самий д-р Тон, який каже, що сучасний сіонізм „став шаблоном, рутиною, щонайвище програмою праці, а не світоглядом і правдою віри", жаліє, що в девятьсотних роках серед жидів „польщина була ще не дуже поширена", що асиміляція її не навчила жидів, що аж сіонізм став пропаґатором й учителем польщини. За цю почесну ролю хвалить „Хвилю" у ювилейному числі ред. Б. Лясковніцький, кажучи:

„Поважну заслугу має теж „Хвиля" в пропагуванні польської мови серед своїх земляків. Може це виглядати на парадокс, але так є в дійсности, що та пропаганда серед польських жидів усе ще є потрібна. Вправді „Хвилі" не можна вважати щоденником жидівської вулиці, де до цеї пори неподільно панує жарґон, а тому вплив щоденника, видаваного в польській мові, на ту частину жидівського населення, може бути тільки дуже обмежений. Зате є він органом жидівської буржуазії й плютократії — а саме в тій сфері стерчать ще з дивною силою і впертістю віденські традиції, частинно навіть берлінські... В тих колах „Хвиля" подекуди сповнює педагогічне завдання, повчаючи щоденно своїх читачів про красу і багацтво польської мови. А сповнює те завдання тим краще і — думаю — тим успішніше, що її редактори постійно виявляють похвальну старанність про чистоту і поправність мови на сторінках „Хвилі", що навіть у польських журналістичних колах зустрічається зі загальним і заслуженим признанням".

Поруч жидівських сіоністичних діячів і письменників в ювилейному виданні „Хвилі" взяли участь й не-жиди, головно польські діячі й письменники, як: Л. Васілевський, Ст. Тугут, проф. Ст. Закшевський, ред. Б. Лясковніцький, ред. О. Ґурка, ред. Л. Ямпольський, К. Іржиковський і проф. К. Сіхульський. Деякі з них (головним чином Б. Лясковніцький) дозволили собі з нагоди ювилею сказати жидам кілька прикрих „слів правди", виходячи поза рамки можливого, бож жиди вже й так є *„мер непетліх альс дер папст зельбст"*. З українців в ювилейному числі взяв участь лише один-однокий д-р М. Рудницький і то на зовсім „невтральну" тему („Сучасна українська література"). А прецінь, коли вже власники й прихильники „Хвилі" не обмежилися домашнім святом, то повинні були поширити круг українських учасників — тим більше, що українці малиб далеко більше сказати жидам, як поляки.

Ювилейне видання „Хвилі", зрештою по лінії політики „східно-малопольських" сіоністів має дуже виразний, просто гарячий пропольський характер, а зате легкий протиукраїнський. Свідчить про це надто досадно стаття „Минулі дні. — У б. мін. д-ра Оскара Кона", яка торкається листопадових днів 1918 р. Стаття - розмова з одним із членів (зрештою єдиним жидом) соціялістичної делеґації-комісії до Польщі ось як схоплює українців в тенети листопадових днів:

„Погром висів у повітрі. І був би може не менший, колиб... друга сторона була побідила. І вони могли впитися побідою...

— Українці?

— Дивує вас. Так — правда. Поляки мали до вас претенсії за проголошення невтральности, але...

Д-р Кон уриває, задумується.

— Українці? — повторюю...

І ще в два дні після розмови відвідав я умисне д-ра Кона і знову поставив я йому те саме питання.

— Підтримую мій погляд у всій повноті — відповів після двох днів.

Ближчих пояснень щодо своїх підозрінь супроти українського львівського громадянства не хотів мені подати. Здається мені, що те незаспокоєне моє питання все дзвенітиме мені в ухах: українці...?

Що д-р Кон не дав криптонімічному інтерпелянтові ближчих пояснень, — це зрозуміло, але що він сам не освідомив його про становище і ролю українців, а особливо про істнування жидівської міліції під українським протекторатом, то це не може нам у голові поміститися. Так робиться і викликується настрої та розкладається „рівномірно" відповідальність.

Хіба досить для зясування характеру і напрямних „Хвилі" і політики „східно-малопольських" сіоністів. Це й рішило про гучний ювилей та про участь польських достойників з воєводою ґр. Ґолуховським на чолі у ювилейному прийомі-бенкеті. Воєвода Борковський брав участь у зїзді хасидів, а воєвода Ґолуховський у ювилею „Хвилі".

Під кінець всеж таки годиться зазначити, що на протязі свого десятьлітнього істнування, не зважаючи на політичні викрутаси, „Хвиля" старалася у відношенні до українців бути ре-

ФЕЛІКС ЯКУБОВСЬКИЙ*).

Степан Васильченко.

(До 50-ліття народження Ст. Васильченка.)

I.

Не пощастило Степанові Васильченку в історії української літератури. Нема ні одної серіознішої розвідки про його творчість, ні в істориків української літератури, ні в критиків, крім хіба цікавої, але однобоко формалістичної розвідки А. Шамрая „Творчість С. Васильченка.

Загальна неувага до глибших досліджень Васильченкової творчости тим більше дивна, що в старих дослідників української літератури ніколи не бракувало цікавости до цього письменника. Частенько вони навіть ставилися до нього з пієтетом, подекуди з захопленням. Адже-ж не можна інакше схарактеризувати такі, наприклад твердження С. Єфремова: „Великодійна сила увійшла до нашого письменства в особі Степана Васильченка.... Не має конкурентів собі Васильченко й тоді, коли торкається дитячої душі..."

Додати-б можна кілька цитат з інших нотаток. А в тім вони не відміняються особливо. Усі вони в однаковій мірі вітають надійну силу, молодого талановитого белетриста і драматурга.

Після революції згадують про С. Васильченка все рідше й менше. І от не пройшло й девять років з того часу, як у Васильченкові ще вбачали молоду надійну силу — і говорять про нього вже як про письменника, що ввесь у минулому, що ніякої, або принаймні скількинебудь помітної участи не бере у творенні сучасної літератури, як про якогось поважного, але трохи призабутого клясика. Кожний автор якоїсь статті чи рецензії про С. Васильченка вважав за свій обовязок ставити питання — чи критикові, чи історикові належить вивчати творчість Васильченкову, а деякі починають свої нотатки навіть з констатування факту, що хтось „одіслав ад патрес живих ще діячів письменства; зазнав цього за життя похорону й С. Васильченко"**) і треба сказати правду — рідко кому щастить розвіяти ту безмежно холодну атмосферу, що утворилася навколо письменника. Про нього говорять, так ніби він промовляє до нас з пожовклих сторінок старих і далеких книжок, хоч він і досі пише нові твори та друкує їх.

Отже С. Васильченко з молодого, талановитого й гарячого початківця якось непомітно перетворився в очах критики та й усього суспільства на старого, далекого й холодного представника минулої доби, носія якихось, очевидно, хороших, корисних для письменницької учби, а для загалу не так і цікавих, не дуже й потрібних традицій. Не пощастило С. Васильченкові зазнати в житті того неминучого в творчості кожного, очевидно письменника дня, коли від критики й від ширших верств суспільства визнано, що настав час його певної зрілости, мужнього буяння всіх творчих сил, мовою-ж С. Єфремова висловлюючись, того дня, коли в нього „стали люди". Натомісць в початку говорили — „будуть люди". Тепер кажуть з холодною повагою „був чоловік". Але коли, де, який, як виглядала його творчість у розквіті, в зениті, які були її головні особливості, тенденції, нарешті, яка була її суть, які соціяльні чинники зумовлювали цю творчість, — про те нікому й на думку не спадало говорити, а поготів поглиблювати ці питання й ста[illegible]х на всю широчінь.

[illegible] у чому-ж саме є особливості Васильченкового розвитку? Насамперед слід узяти на увагу момент хронольогічний — С. Васильченкові тепер 50 років, а літературний стаж його не перевищує 10 років. Отже, в Васильченка не було власно юнацького періоду творчости, того „багатонадійного початківства", яке привітала свого часу критика. Або, точніше, Васильченко затаїв від загалу, від читачів і від критиків свої юнацькі шукання шляхів, блукання манівцями, внутрішню боротьбу між ріжними стилями й напрямками художніми, словом усе неминуче в будь-чиїй творчості й прийшов до літератури, почав друкуватися, бувши вже цілком доврілою людиною й цілком зформованим письменником.

Пізніші роки не принесли багато змін до Васильченкової творчости. Звісно, це не значить, що письменник тупцював на місці, що він не намагався зробити ліпше, ніж у перші роки своєї літературної праці. Проте, письменник з самого початку знав свій основний шлях, іншого не шукав, отож нічого дивного, що не довелося йому переступати тої межі, коли кажуть: „оце був початківець, а вже став справжній письменник".

Отже, помилялися ті, хто розглядав раннього Васильченка, як талановитого початківця. Це був одразу цілком дозрілий, свідомий свойого шляху й напрямку, своїх засобів мистецьких письменник. А в тім ця особливість розвитку С. Васильченка ні в якій мірі не пояснює його ролі й позиції в сучасній літературі, його швидкого переходу на становище „колишнього письменника". Не пояснюють цього й такі визначення Васильченка з формально-літературного погляду, до речі, так само дуже розбіжні, як романтика (О. Дорошкевич), неоромантика (Є. Кирилюк), реаліста (В. Коряк), модифікатора старої побутово-реалістичної продукції через ілюзіоністсько-імпресіоністичне відтворення дійсности (А. Шамрай).

(Продовження буде.)

*) З нагоди ювилею С. Васильченка, який святкували цими днями в Київі, передруковуємо уривки більшої статті про нього з журналу „Життя й Революція", кн. XII.

**) П. Єфремов. „Ж. і Р.", 1926, кн. 5, стор. 158.

феруючо-попранно. Тільки тоді, коли в гру вхо-
див якийсь-небудь жидівський інтерес і волідував з українським (як от штайгеріяда, микитиніяда або шварцбардіяда), тоді „Хвиля" виходила з ринку і ставала в ряді найпослідовніших українських ворогів.

Жидівське громадянство (і не лише жидівське, але й українське) підтримало „Хвилю". За десять літ стала вона добре вишпуваним і вповні забезпеченим органом із власною каменицею, друкарнею, розмірно великим числом співробітників з жидівськими парламентарями на чолі. За рік ми обходитимемо 50-літній ювилей „Діла". Зі смутком приходиться нам ствердити, як далеко нам до вишпування „Хвилі", хоч наш орган істнує 50 літ на національній українській території.

Закарпаття.

Уконституування краевого представництва.

Дня 10. н. м. відбулося в салі засідань краевого сойму в Ужгороді установче засідання краевого представництва Закарпаття. Денний порядок обіймав такі точки: 1) Заприсяження й уконституування, 2) вибір краевого виділу, 3) означення, в який спосіб будуть подаватися до прилюдного відома ухвали краевого представництва, 4) означення речинців дальших засідань (сесій) краевого представництва.

Установче зібрання отворив президент краю Ант. Розсипаль, ствердивши, що в засіданні беруть участь усі 18 членів. Крім того явилося 19 журналістів і богато публики на галеріях. Після відібрання присяги комуністичні члени представництва не дали през. Розсипалеві приступити до другої точки денного порядку і демонструючи проти нього та взагалі проти режиму на Закарпатській Україні, відчитали свою деклярацію.

Під протести комуністів вибрано опісля краевий виділ (уряд) у такому складі: Федір Ревай, друкар, (укр. соц.-дем.), Мих. Демко, редактор (Автон. Союз), д-р Кроо, адвокат (респ. жид. партія), д-р Едмунд Бачинський, голова повіт. суду (респ. партія), Йосиф Попович, учитель (респ. партія), інж. Йосиф Заїц, ген. секретар респ. партії в Ужгороді. Заступники: А. Піха, дир. Каси Хорих (чсл. соц.-дем.), проф. Карло Гокки (з мадярської опозиції), Е. Ґутман, купець (чсл. партія ремісників і промисловців), інж. Василь Тебзе (респ. партія), д-р М. Долинай, примар міського шпиталю в Ужгороді (христ.-нар. партія), інж. Й. Іжковски (агр. партія).

Після протесту соц.-демократів проти того, що не відбулося голосування над внесеннями, ухвалено, що всі постанови краевого представництва будуть оголошувані в урядовій газеті. Опісля постановлено, що дальші засідання краевого представництва Закарпаття відбуватимуться в місяцях березні, червні, вересні і грудні. Проти цього голосували комуністи, соц.-демократи і мад. опозиція; всі інші заявилися за цим внесенням.

З чотирьох краевих представництв (соймів) у Чехословаччині перше уконституувалося представництво Закарпаття. В краевому уряді (виділі) Закарпаття засідає 4 членів республиканської партії (разом з респ. жидом), 1 соц. дем. і 1 представник Куртяківського Автономного Союзу. Таким робом абсолютну більшість у виділі має республиканська партія.

За океаном.

На потреби старого краю.

(Допис з Брендону.)

Тривожні вісти про листопадові події у Львові зворушили до глибини душі весь український загал у Канаді. В масових вічах протестують українці Канади проти того, що було у Львові і збирають жертви на потреби старого краю. Українці міста Брендону, Ман., у Канаді, що гуртуються при двох національних товариствах: читальні „Просвіти" і Народньому Домі, сповняючи народній обовязок, рішили прийти з моральною і матеріяльною допомогою своїй нещасній Батьківщині. В тій цили відбули спільне протестаційне віче 22. XI., вислали телеграми до канадійського правительства в Отаві і Ліги Націй в Женеві та перевели кількакратну збірку. А саме: 18. XI. в чит. „Просвіти" на передвиб. засіданню — 47.80 дол.; 19. XI. в Нар. Домі на передвиб. засіданню — 23 дол.; 22. XI. на прот. вічу, відбутому спільно в Нар. Домі — 30.15 дол.; 25. XI. весь дохід з листопадового концерту в чит. „Просвіти" — 37.61 дол.; 2. XII. весь дохід з листопадового концерту в Нар. Домі — 39 дол. — Разом 177.56 долярів. По відтягненню оплат за телеграми та висилку грошей і листів у квоті 32.56 дол., оставшу суму 145 долярів пересдано до Львова: 100 дол. на будову дому Українських Інвалідів і 45 дол. для год. Т-ва „Просвіта", щоб бодай частинно згоїти рани на організмі нашої Батьківщини; бо ми свідомі того, що українське життя в Канаді вдержиться тільки соками матірнього пня. Провадьте почате діло, а ми все відгукнемося на Ваш заклик по силам і змозі! — Брендон, 6. XII. 1928. — **Комітет:** О. Муший, предсідник, М. Черневць, скарб., В. Бобик, фін. секр., С. Войцюк, рек. секр., І. Івасюк, рек. секр., Л. Батицький та С. Наконечний, віческодавці.

Збірка на „Рідну Школу".

(Допис з Гемтремку.)

В неділю, дня 16. грудня 1928 відбулися два віча у справі старокраевої „Рідної Школи". Одно вполудне на Гемтремк в „Українській Хаті", а друге вечером на Вест Сайд. На обох реферував справу помочі „Рідній Школі" її делегат зі Львова Лев Ясінчук. По його рефераті на поклик д-ра А. Т. Кібзея зложили вічевики на Гемтремк 1.379.00 (тисяч триста сімдесять девять долярів), а на Вест Сайд також на зазив д-ра Кібзея і директора банку Михайла Федитинка зложили 1.384.18 (тисяч триста вісімдесять чотири доляри і 18 центів). Таким чином Вест Сайд „збітував" Гемтремк на пять долярів і вісімнацять центів. Честь і слава тим обом нашим українським громадам у Злучених Державах, котрі розуміють патріотизм не на великій купі великих слів, а на ділах! Ці дві громади дали більше в одному дні на „Рідну Школу", як пятнацять інших, в яких відбулись подібні віча. Хто „збітує" Дітройт і Гемтремк? **о. Лев І. Сембратович.**

Українське Товариство в Шикаго.

В Шикаго основано „Товариство Українських Бизнесменів і Професіоналістів". На перших загальних зборах 11. листопада м. р. вибрано дирекцію, в якої склад увійшли: Кіндрат Савяк, голова; М. Белегай, секретар; Н. Риза, касієр; д-р Богдан Пелехович, Гвоздь Карпа, Роман Смук, д-р Омелян Тарнавський, д-р В. Сіменович, члени дирекції.

Сальомея Крушельницька їде знов до Америки.

Сальомея Крушельницька, яка тепер відбуває концертове турне в Італії, приїде по зимовому сезоні до Злучених Держав, де буде співати українські народні пісні для рекордів компанії „Колумбія". Вона побуде в Америці кілька тижнів і в тому часі згодиться виступити на українських концертах.

З Ромунії.

За визнання українців.

За визнання українців як національної меншости в Ромунії йде тепер уся боротьба українського парляментарного заступництва. Не легка це боротьба й українське громадянство повинно її піддержати з усіх сил. Українці на Буковині творять релятивну більшість, бо ромунів тут менше, й тому визнання української національної меншости в Ромунії справа надто делікатної для ромунів натури. І нове правительство не зробило ще в тій справі кроку вперед. У дебаті над престольною промовою міністр внутрішніх справ Вайда-Воєвод говорив і про національні меншости в Ромунії. Він споминав і мадярів і німців і жидів. Лише про одних українців забув. Досить клопоту і з тими народами. Адже міністр жалувався, що й так уже національно-ліберальне правительство за багато попустило мадярам. У порівнанні з ромунами мають, казав міністр, мадяри за багато шкіл і треба їх зменшити, щоб не було кривди ромунам. Пощо ще й українців згадувати? „Рідний Край".

З діяльности українських товариств у Чернівцях.

Українські товариства в Чернівцях малу проявляли діяльність у 1928 р. Тому то треба піднести з похвалою тих, що безустанно вели по змозі живу роботу. „Жіноча Громада" на Буковині піклувалася й минулого року, як і за попередні роки, малими беззахисними дітьми, даючи їм за день ціле удержання, надзір і корисну науку. Вона дбала й за студентську харчівню, уряджувала популярні відчити зі всіх областей людського знання, збирала фонди на будову Сирітського Дому і брала живу участь у всіх українських культурних справах. „Буковинський Кобзар" є найдіяльніше товариство. Живе життя було ще в отсих товариствах: Українська Книгозбірня, Музей Народовідання, спортове т-во „Довбуш", поминаючи студентські товариства. Бажано булоб, щоб і інші українські товариства не обмежалися самими засіданнями, а робили живе діло. Та на це треба співпраці всього українського загалу, котрий мало цікавиться українськими товариствами і їх діяльністю. (За „Рідним Краєм".)

Роковини смерти Осипа Юрія Федьковича.

Дня 11. січня н. р. минуло 41 літ від смерти буковинського кобзаря Осипа Юрія Федьковича. Українська Буковина святкує роковини смерти Юрія Федьковича святочними концертами, рідною його піснею. Студ. т-во „Чорноморе" розписало збірку для впорядкування могили-памятника Федьковича, на якому поставить новий образ, а старий, що його простріляла невідома злочинна рука, переховає в музею для грядучих поколінь. І ще на одно повинні здобутися земляки пок. Федьковича, а саме відкупити його родинний дім у Сторонці-Путилові, який сьогодня в чужих руках. При добрій волі і щирій жертвенности українського громадянства можна осягнути це в недалекому часі. (За „Часом".)

За національну назву.

„Рух Словяньскі" і українці.

Наша редакція одержала таку заяву:

„На прохання редакції місячника „Рух Словяньскі", який почав виходити у Львові, передали ми до 2-го ч. дві статейки з виразним застереженням, що годимося на їх поміщення тільки тоді, коли редакція залишить для нашої національности, мови та літератури назву „українська". Редакція дала на це згоду. Якеж було наше здивування, коли в 2-ім числі „Руху Словяньского" ми побачили в своїх статтях скрізь змінені терміни „український" на „руський". Не входячи в фільольогічні чи якінебудь інші мотиви, які спонукали редакцію „Руху Словяньского" до такої термінольогії, мусимо запротестувати проти нарушення редакцією основного принципу вшанування авторського права, висловленого одним з нас ще й в коректі, і тому не можемо взяти відповідальности за зміст поміщених там статтей.

І. Свенціцкий, М. Рудницький".

*

Одночасно наша редакція дістала копію листа, висланого іншими запрошеними співробітниками „Руху Словяньского" до редакції цього журналу такого змісту:

„Хвальна Редакціє!

„В останнім (2-ім) числі „Руху Словяньского" Хв. Редакція склала заяву, що „в відношенні до найближчих полякам від сходу словянських народів уживатиме виключно давної історичної назви: „русини, руська мова". Одночасно в статтях М. Рудницького і І. Свенціцкого, поміщених у цьому-ж числі, самовільно змінила вжиті ними вислови: українська мова, українська фільольоґія, українська наука і т. д. на мова, фільольоґія, наука: руська.

Хоча вповні згоджуємось з тезою проф. К. Нітча (на якого авторитет Хв. Редакція покликується), що з права кожного народу називати себе, як хоче, ще не виходить право домагання, щоби цю назву приняли інші народи та мови, стверджуємо, що:

1) Терміни „Україна" і „український" є відомі і вживані в польській мові від XVII. віку, отже вже віддавна придбали собі в цій мові право громадянства, а та обставина, що ці назви в давніх часах мали дещо ріжне значіння, не може тепер бути арґументом, з огляду на факт, що майже всі цього роду назви як нпр. Франція, французький, Польща, польський і т. д. мали в ріжних часах ріжний зміст;

2) Нині, як врештою на це вказує Л. Василевський („Sprawy Narodowościowe" І. ст. 388–392) ці терміни в польських наукових творах і белетристичних, пресових статтях, а врешті на трибуні польського сойму самі собою зовсім входять щораз більше в уживання;

3) За те крайні націоналістичні кола польської суспільности разом з довіреними собі органами преси, ведуть від деякого часу кампанію проти вживання цих термінів, заперечуючи одночасно істнування окремої української національности і недвозначно натякаючи, що назви „русини, руський" означають ближче незясовану і національно несвідому етнічну масу.

З огляду на те вважаємо, що накидати примусово співробітникам уживання виключно термінів „русини, руський" не має підстави ні зі становища мови, ні традиції, тим менше, що сам проф. К. Нітч, на якого повазі Хв. Редакція опирається в цій справі, у своїх остаточних висновках виразно признає факт, що „від нині маємо в польській мові дві рівноправні назви: „русини, руський або українці, український" („Język polski" 1928. ч. 5. ст. 152). А проте, якби всупереч нашим сподіванням, Хв. Редакція не вважала вказаним зійти з цього свого становища і не хотіла співробітникам „Руху Словяньского" залишити вільної руки в справі вживання національних назв, ми були би приневолені приняти, що вона руководиться політично-партійними мотивами і зріктись співробітництва у Хв. Органі".

З належною пошаною Д-р Дмитро Донцов. Д-р Мирон Кордуба. Проф. І. Огієнко. Д-р М. Рудницький. Д-р Роман Смаль-Стоцький. Д-р Степан Томашівський".

До цього документу польсько-українських взаємин можемо додати хіба таке: погано стоїть справа з обєктивністю такого наукового журналу славянознавства, якщо він не в силі дати собі ще ради з самою національ-

ВІДГУКИ ДНЯ.

Чому не написав?

Так якось складається, що в нас що року бувають Різдвяні Свята. Що року та сама неоправдана надія на святочний додаток, той сам клопіт з покупками, той сам стид перед ріднею і компромітація перед гостями. Єдине деревце, що ще сяк-так презентується. І сосонка гарна, і свічки майже цілі, і солодощів досить. Це тому, що сосонка на загал не дорога, а свічки й солодощі вже десять літ ті самі. Свічки світять тільки тоді, як гості в хату входять, а солодощі, тільки подобають на солодощі, бо в кожній бібулці або камінчик, або бараболя. Тому й продержались цілу декаду і ще може одну послужать.

Але все таки є одна приємність на Різдвяні Свята...

Цілий рік пересічний галицький буржуа відкладає по пару шагів на цю приємність і вже заздалегідь радіє, як то він вкінці забереться до неї.

Приємність ця, то писання святочних побажань.

Признаюся, що не дуже люблю кореспондувати. Людина, що заробляє пером, після написання листа, мимохіть чекає на гонорар і дуже часто враховує написані листи до місячного бюджету. Але спеціяльно на Різдво люблю писати листи. Уявляю собі, що приємно є із засніженої далини дістати вістку від знайомого. Ніколи так, як саме на Різдво...

І на цей раз збирався я розіслати святочні побажання. Богу дякувати маю їх куди вислати... Коломия, Золочів, Яблонів, Янчин, Білка, Ходовичі, Ню Йорк, Заліщики, Крилос, Чікаго, Жовчів, Краків, Чернів, Борислав, Дрогобич, Самбір, Белзець, Загіря, Звижень, Васючин, Буенос-Айрес...

Всюди треба написати, всюди будуть раді згадці і побажанням.

Та... я мешкаю при такій вулиці, де є українська приватна школа. І бачив я ту школу з повибиваними вікнами на 1. листопада. Бачив зажурені лиця вчительок, заплакані очка малих школярників.

— Нам нашу школу знищили — скаржилася мені моя доня. — Пані казала приносити щодня сотика на шиби.

І просила мене, щоб я давав два, а скорше буде наука...

Я тоді рішився не писати до Вас, мої знайомі. Від Вас я дістав побажання і трохи журився тим, що не відповім на них. Але простіть!... Я живу при такій вулиці, де є приватна українська школа.

Я знаю, ви простите. Простите тим більше, коли запевню Вас, що в Свят-Вечір усіх Вас згадував, усім бажав добра та щастя на свята і на Новий Рік.

Галактіон Чіпка.

ною назвою тих, яких хоче мати співробітниками. Нема сумніву щодо одного: що всі українці без огляду на ріжниці своїх пересвідчень стримаються від участи в „Руху Словяньскім", без якого помочі в освітлюванні нашого культурного життя можемо прегарно обійтися.

Після подій в Батятичах.

Четверта жертва.

Жовква, 14. січня. Львівське воєвідство вислало в справі подій в Батятичах обширний звіт до мін-ства внутр. справ. На місці ведено слідство цілий день. Слідчий суддя і делеґований зі Львова підінспектор Лозінський переслухували кількадесятьох селян і цілий постерунок поліції в Батятичах, який на переходовий час скріпили функціонарями з поблизьких постерунків. Також у шпиталі в Камінці Струмиловій переслухали кількох ранених батятицьких селян. З поміж ранених карабіновою сальвою помер іще один селянин, себто разом чотири.

Похорони кровавих жертв.

Жовква, 14. січня. Дня 13. січня відбулися в Батятичах похорони 4 жертв кровавих подій. Після покроплення покійників у місцевій церкві, перенесли їх до трупарні, де відбулася секція при участи прокуратора і сл. судді. Потім відбулися похорони при великому здвизі місцевих і замісцевих селян. Домовини зложили до приготовлених чотирьох гробів. Присутні були посли Вальницький і Хам.

Інтерпеляція Українського Сенатського Клюбу в справі подій в Батятичах.

Варшава, 14. січня. На засіданні сенату Український Клюб зголосив негайне внесення в справі кровавих подій в Батятичах. Внескодавці домагаються від мін-ства внутр. справ, щоб на місце події приїхав негайно його представник і розслідив правдиву причину. Український Клюб заперечує твердження поліційних властей, начеб подія мала політ. підклад і твердить, що подію викликали виключно економічні причини. Сенат ухвалив одноголосно негайність внесення.

—o—

Сенат проти сойму.

Варшава, 14. січня. Дня 12. січня польський сенат радив м. і. над пересланим соймом проєктом, що відкидає розпорядок президента держави про устрій судівництва. Референт сен. Пежинський (ББ) був за тим, щоби соймові заповісти в цій справі поправки. Сен. Ґломбінський домагався, щоби соймову ухвалу приняти без змін. Сен. Познер (ППС) предложив компромісову полагоду, себто, щоби здержати деякі уступи закона. В дискусії мін. Цар полемізував із Ґломбінським і мотивував становище уряду. Внесення сен. Ґломбінського та Познера відкинули більшістю голосів, а приняли внесення, яке заповідає зміни в сойм. ухвалі.

—o—

Мін. Чехович презесом Польського Банку?

Варшава, 14. січня. З кінцем березня минає 5-літня каденція презеса Польського Банку. Є чутка, що новим презесом буде теперішній міністр фінансів Чехович.

—o—

Залізнича катастрофа.

Львів, 15. січня. Дня 14. січня пополудни прийшло до великої залізничої катастрофи на шляху Львів-Стоянів. На шляху Рудянці-Колодно станув у снігу товаровий поїзд ч. 2371. Йому на поміч вислали особовий поїзд ч. 2314. Товаровий поїзд не ждучи аж прийде поміч рушив із місця та зударився з особовим поїздом 2314. Наслідком зударення згинув машиніст поїзду ч. 2314 Бідний, а тяжко ранені паляч Цецюра і Ренкас, маніпулянт тов. поїзду та Харовський, Павло Біда і управитель стації Краєвський. Пасажирів було ранених трьох.

—o—

Відповідь СРСР. на польську ноту.

Варшава, 14. січня. Більшовицька відповідь на польську ноту прийшла до польського міністерства закорд. справ дня 12. січня. Уряд СРСР із вдоволенням приймає заяву польського уряду, в якій висловлює добру волю приняти в принціпі предложення в справі прискорення введення в життя Келльоґового пакту, що осуджує війну, у відношенні між СРСР і Польщею. Одначе уряд СРСР висловлює жаль, що в польській ноті нема згоди польського уряду на негайне здійснення предложення уряду СРСР. На замітку польської ноти, що в ноті СРСР з 29. грудня м. р. невиразно сказано про переговори в справі пакту про неаґресію, більшовицька нота пригадує, що уряд СРСР предложив був свого часу Польщі та балтійським державам пропорціонально зменшити збройні сили. Згадані держави відкинули це предложення. Опісля уряд СРСР предложив цим державам, щоби підписали пакт про неаґресію та щоби виреклися участи в ворожих угрупуваннях. Польський уряд відкинув і це предложення більшовицького уряду. Польща підписала Келльоґів пакт, до якого приступив теж СРСР і тому більшовицький уряд звернувся із предложенням до Польщі. Умовини, поставлені в польській ноті тимбільше незрозумілі, що Келльоґів пакт, колиб його ратифікувало 15 сиґнатарних держав, автоматично входить у силу між Польщею та СРСР і то незалежно від того, чи до пакту приступлять балтійські держави. А більшовицький уряд не противився, щоби до предкладаного ним протоколу приступили й балтійські держави. Коли Румунія, з якою СРСР не вдержує дипльоматичних взаємин, є теж між тими державами, які формально приступили до Келльоґового пакту, то СРСР готовий і Румунії предложити приступлення до протоколу. Ясно, що уряд СРСР з хвилею приступлення до Келльоґового пакту взяв під увагу, що і супроти Румунії вирікається воєнних метод, як засобу полагоди воєнних конфліктів, хоч це ще не полагоджує спірних справ. Уряд СРСР не має нічого проти цього, щоби Румунія приступила до більшовицько-польського протоколу, що навіть передбачено в § 4 того протоколу.

—o—

Нові вибори в ЧСР.?

Прага, 14. січня. „Прагер Прессе" приносить вістку з кол урядової коаліції, що уряд розпише небаром нові вибори до сойму та сенату, бо нема іншого виходу з теперішнього вн.-політ. положення.

—o—

Аманула зрікся престола.

Берлін, 14. січня. Бюро Вольфа повідомляє з Пешавару, що на прикордонній смузі розійшлися чутки, що Аманула зрікся престола в користь свого старшого брата кн. Інаджате Улага Аманула покинув Кабул і відлетів літаком у напрямі Пандабару. Райтерова Аґенція потверджує чутку про абдикацію короля Аманули.

Театри.

Великий Міський Театр:
Вівторок 15-го, г. 7·30 веч. „Одна одинока ніч".

Кіна.

„Аполльо": „На провесні" Жеромського.
„Лев": „На провесні".
„Оаза": Шейк Фазіль за мурами гарему".
„Палас": „Мадярська рапсодія".
„Фатаморґана": „Червона танечниця"

НОВИНКИ

— **Фотоґраф Янушевич** вул. Вінцентого Поля ч. 1. (бічна Зеленої). Тел. 59—60. 1258

— **На карти „Рідної Школи" звільняючі від алькогольних напоїв** зложили далі: Коссинин Іван 5 франків, Лаврів Станислав 5 зол., Сипчик Денис 5 зол., Кузик Михайло 3 зол., Клюк Володимир 3 зол., Яблонська Іванна 2 зол. — Хто слідуючий?

— **Банкротство польського часопису.** Видавництво „Газета Поранна — 2 гроше", що виходить у Варшаві під редакцією Авт. Садзевича, оголосило дня 11. січня невиплатаність.

— **Отворення еміґраційного руху до Канади.** В порозумінні з канадійськими властями еміґраційний уряд при польському міністерстві праці та суспільної опіки постановив відновити в найближчому часі рекрутацію еміґрантів до Канади. Континґент еміґрації на надходячий сезон буде 3.000 людей.

— **Львівська хроніка.** Тричі гасили вчора, в морозний день, огонь у Львові; в столярні на Шпитальній 97 і приватних хатах на вул Третього Мая 4 і Міцкевича 4, де, тут і там, горіли папери біля печі. — Учень Йосиф Свідерський, каліка, пробував отруїтись йодиною на двірці. — Решта хроніки — оживлена діяльність злодіїв, професійних і аматорів. — 6 місяців вязниці дістали Якинаь і Мах за вкрадений один кіш зі шлюбною виправою; по 3 і 2 місяці дістали злодії Крейсберґ і Дерень, що крали залізні сифони содової води просто з возу на вулиці; місяць дістав 19-літній Дашковський, аматор чужих грамофонових плит. — Почтовий возний І. Нер забрав 400 зол. з грошей, які мав доставити по переказам приватним особам; за цю трансакцію дістав 3 місяці і втратив посаду.

— **Автобусова комунікація міністерства шляхів.** У польському мін-стві шляхів випрацьовують статут будучого автобусового товариства. Міністерство хоче в літі ц. р. для проби завести власні автобусові лінії в місцях, які не мають найважніших залізничих получень. Між іншим є проєкт створити власні автобусові лінії на шляху Коломия-Косів-Кути. Для урухомлення вставлять у бюджеті суму 960.000 зол.

— **Дезерція в польському війську** тепер зменшилась. Коли в 1923 р. скількість дезертирів перевищала цифру 13 тисяч, то в 1927 р. було їх 1857, а в 1928 р. іще менше. Інших проступків проти військовости записали в мин. році около 250, а в 1923 р. було їх 1.606.

— **Баварія під снігом.** У горах над баварсько-чехословацьким кордоном впали величезні сніги. Багато місцевостей відрізаних від усякої комунікації зі світом. Деякі дороги засипав сніг на пять метрів високо.

— **Вовки.** У Виленщині на польсько-радянськім кордоні напало велике стадо вовків на стежу К. О. П., що переходила лісом. Вояки стріляли на вовків і хоч застрілили їх кілька, не могли обігнатися від них. Щойно вогонь світляних ракет відстрашив звірюки.

— **Спека в Австралії.** До Льондону прийшли вістки, що в цілій Австралії тепер страшна спека. Біля Аделяйди наслідком спеки занялися доокола прерії. Згоріло кількадесять квадр. кільометрів степу.

— **Плян парцеляції на 1929-30 рік.** Плян добровільної та примусової парцеляції проектований на 1929-30 рік урядові чинники затвердили вповні.

— **Любовні пристрасти.** У Жовтанцях убив 21-літній парубок В. Матис 25-літнього Т. Сидельника, свого посереднього суперника. Сидельник мав намір женитись з молодою місцевою вдовою Вихопень, яка мала дорослу доньку. З цією донькою хотів женитись Матис, а бачив, що ґрунт, який має його майбутня свекруха не вистачить по половині і тому хотів позбутись Сидельника.

— **Дані на ґімназійного вчителя.** Сенатська освітня комісія приняла соймовий проект зміни дотеперішнього закону про те, які дані мусять мати ґімназійний учитель. Одночасно звертається вона до уряду, щоби він розглянув справу: чи не слід би признати такого права тим, що не мають нового приписового вчительського іспиту, а вже мають титул „проф-а середньої школи" або є доцентами.

— **Тайна Страдіварія.** Італійська преса приносить неабияку сензацію. Найдений секрет, як продукувати скрипки славного Страдіварія, що взяв зі собою цю тайну до гробу. Фабриканти музичних інструментів, техніки, фізики, хеміки та математики ломали собі досі надаремне голову, як найти спосіб, щоби скрипки мали надзвичайно мельодійний згук, який находимо в скрипках старого мистця. Аж ось у місті Бергамо один громадянин дав направити свою стару конторку. А в ній найшли точний опис, як будувати скрипки Страдіварія. У цьому описі вказана метода як приправляється політуру і яке дерево брати на скрипку. Скрипок Страдіварія є досі на світі так мало (нпр. скрипка Паганінія перехована в одніи італ. музею), що за них платять великанські гроші.

— **„Завсіди вірні“.** Кілька днів тому звели завзяту бійку в Гамбурзі столярі і члени союзу званого „Завсіди вірні“. Бійка звернула увагу на цю останню організацію. Щоби стати членом організації „Завсіди вірні“ треба мати за собою — вязничний стаж, ще й „солідний“. Не можна бути звичайним злодієм або вбийником, а треба бути „джентельменом-вломником“ і можна... сутенером. Кілька років тому вони зорганізували „спортові товариства“, офіціяльно зареєстровані. Тепер у цих „синдикатах“ є 10.000 діяльних членів. Вони мають великі фонди та енергійно піддержують своїх „братів“ у клопоті. Коли член тов-а „Завсіди вірні“ йде до вязниці, його жінка дістає підмогу з каси тов-а, яке крім цього наймає доброго адвоката для його оборони. Кожний, що вступає в це товариство складає святочну присягу: бути чесним бандитом, не видавати своїх другів поліції і ніколи не звертатись до суду, а задовольнятись товариським мировим судом.

— **Також титул.** В Індії поширена велика любов до титулів і почестей. Кожний громадянин, що поважає себе, має на своїм білеті, крім прізвища ще якийсь титул: один, два і більше. Бувають випадки, коли після прізвища додають ще дві букви: М. Ф., що в скороченні значить — не здав матури. Невелика це честь, але таки воно щось значить. Значить, що чоловік був бодай частільки освічений, що рішив здавати матуру. В індійській пресі можна нерідко найти таке оголошення: „Особа, що не здала матури, може дістати місце урядовця в... такій-то установі“.

— **Знищений твір мистецтва.** У бувш. музею Олександра III. — як пишуть „Ізвестія“ — розбита цими днями статуя виїмкової вартости, твір Врубеля: „Демон“. На неї кинувся один незамітний гість і з такою силою кинув нею об долівку, що з неї залишились тільки відломки. Задержаний гість не давав відповіді на ніякі питання і його відослали в психіятричну санаторію. Статуї Врубеля не можна буде відтворити.

— **За багато інтелігенції в Японії.** Токійський кореспондент „Дейлі Мейль“ пише, що мін-ство внутрішніх справ думає над засобами, як спинити надмірний зріст інтеліґентної кляси в Японії. Статистика, всевладна твереза королева, каже, що особи з вищою освітою нелегко находять державні посади або приватні. Напротязі останнього шкільного року з числа 17.171 абсольвентів вищих шкіл ледве 900 могло дістати постійне заняття. Уряд є тої думки, що з безробітної інтелігенції родяться волоцюги і революціонери. Тому міністерство проектує підготовити пропаґанду серед населення, щоби звернути його увагу на необхідність збільшувати ряди економічних працьовників у державі, а не непрактичних, зі „загальною освітою“. І в нас ця справа виглядає менш-більше так само.

— **200 літ газети.** Дня 24. грудня 1928 минуло двісті літ, як зачав виходити філядельфійський тижневик, що тепер називається Сатердей Івнінг Повст. Думку про таке видавництво в маленькій Філядельфії кинув тому 200 літ тодішній тамошній друкар Бенджемін Франклін, а її вхопив його товариш по званню, німець Каймер, і зачав дня 24. грудня 1728 року видавати тижневик п. з. „Загальний Підручник в Усіх Мистецтвах і Науках і Пенсилвенійська Газета“. Та він по недовгому часі передав її в руки ініціятора Френкліна, що пізніше став славним чоловіком, одним з найславніших в Америці. Відтак газета переходила ріжну долю і недолю майже через 100 літ під такою довгою назвою. Щойно в 1821 році приняла теперішню назву „Суботня Вечірня Почта“. Всетаки часопис недомагав і бідував. Коли тому 31 літ (1897) купила її філядельфійська фірма Кертис Паблішінг Компані, то газета не мала нічого крім імени. Тепер же ґазета представляє вже маєток. Вона розходиться в двох міліонах, а оголошення в ній найдорожчі. Поодиноке число Сатердей Івнінг Повст (до 200 сторін, богато ілюстроване) коштує в Злучених Державах 5 центів.

— **Побажання у всіх мовах.** Американський ілюстрований тижневик Калік'с (прим. 5 центів) помістив у виданні з 29. м. м. на верхній окладинці ілюстрацію з Різдвяними побажаннями в усіх більше відомих мовах. Між ними є й українська.

Дописи.

БРІДЩИНА. *(Свято „Просвіти“ в Голосковичах).* Дня 23. грудня ц. р. відсвяткувало і наше до війни темне й закацапщене село, свято „Просвіти“, на котре зложилися сили місцевої читальні і т-ва „Луг“. Свято зачалоси патріотичною промовою пароха о. Іляріона Фенчинського, після чого переплітались відчити голови читальні Івана Дацюка про розвиток і діяльність Т-ва „Просвіта“ у Львові і Михайла Булли про значіння освіти для селянства з трьома деклямаціями молодших і старших хлопців і гарними народніми піснями хоровими. По відспіванню пісні „Боже, великий, єдиний“ висвітлено кінові образи. На дар „Просвіті“ зібрано 20 зол. Свято випало дуже симпатично і не без користи й підйому духа у присутніх. На жаль, богато старших громадян і т. зв. сель-робів не брало участи в святі. Коли влаштує свято „Просвіти“ філія в Бродах для цілого повіту? *Учасник.*

ГРИМАЛІВ. *(Свято „Просвіти“).* Від 1924 р. почавши влаштовує тут. філія „Просвіти“ в дні 8. грудня Свято „Просвіти“ так, що цей день привикли вже наші громадяни уважати нашим нац. святом. Свято розпочалося богослуженням в церкві за померших основателів Товариства, а відтак відбулася святочна академія в салі місцевої читальні при досить численній участи місцевих громадян і делеґатів з доокружних сіл, виключно селян. Разила дуже неприсутність посторонніх священиків, які є переважно головами читалень і як такі повинні були й самі явитись і постаратись, щоб більше число членів взяло участь у такім великім святі. Саме свято відбулося при дуже скромній програмі, передовсім з тої причини, що в місці нема вишколеного хору ані диріґента. Всеж таки учасники розійшлися підкріплені на дусі і з більшою вірою в краще завтра. Академія почалася святочною промовою голови філії д-ра Гр. Олійника, після чого 9-літній Богдан Жулковський віддеклямував зі зрозумінням поему Т. Шевченка: „Розрита могила“, його сестра Анна Жулковська думку „На що мені чорні брови“, а господар Іван Борейко „Лічу в неволі“. По деклямаціях Василь Свідер, селянський парубок з Елеонорівки, виголосив дуже займаючий реферат про значіння науки для народу взагалі, а для нас зокрема, в якім зручно вплетеними цитатами з Франка і Шевченка ясно й переконуючо завзивав усіх до праці над собою, за що учасники винагородили його рясними оплесками. На закінчення місцевий хор відспівав „Боже, великий, єдиний“ і „Ще не вмерла“. Зібрано на дар „Просвіті“ 30 золотих. *О.*

З життя наших установ.

Діяльність ветеринарної секції „Сільського Господаря“ в 1928 році.

Зрозуміння для наукової ветеринарії і потреба користування з неї, як і з розумного (раціонального) плекання та догляду за тваринами, „щоб не приходило до випадків“, зродилися самочинно, а домагання за фаховими викладами з обсягу сільсько-господарської ветеринарії і гігієни були і є завсіди передовим постулятом села. Вияснення цього незвичайного зацікавлення в таких викладах слід шукати в природному звязку життя хлібороба з життям домашніх тварин, в його важких заходах за викормом худоби як головного свого матеріяльного добра. Співжиття з твариною дало сільському господареві і почин-нагоду поблизької обсервації, що краще, а що гірше впливає на стан тварин, при чому він і запримітив, що переважна кількість хоріб виходить від ріжних господарських занедбань, як: простуда, шкідний корм, важка праця, непригідне приміщення, погане-жорстоке поводження з тваринами, недогляд, зокрема в нещасливих випадках, тощо. Відси й домагання сільського господаря за наукою, в який спосіб ратувати здоровля і життя хорих тварин.

На жаль, виклади з сільсько-господарської ветеринарії в передорганізаційній добі (до 1927 року) Краєвого Госп. „Сільський Господар“ мали не завсіди фахові сили, а то головно з недостачі ветеринарних лікарів української народности, що нині змінилося на краще. Такі виклади відбувалися тоді принагідно при курсах продуктивности тварин, деколи викладали й інжинірі агрономії, тож і користь з таких викладів була більше теоретична. Щойно 1926-ий рік приносить обнову в цьому напрямі — це основання ветеринарної і годівельної секції (як цілости) в руках невтомного робітника бл. п. Володимира Білинського, ст. вет. лікаря, котрий перейняв в одній особі годівельно-ветеринарні аґенди в „Сільськім Господарі“ і трудився також чимало коло викладів до останньої хвилини свого життя. Зпід його пера вийшла теж і неоцінена книжочка „Ветеринарна гігієна і підручник для оглядачів“ — накладом Т-ва „Сільський Господар“.

По смерти Білинського зродилася потреба вже раніш бажаного розділу первісно одної — на дві окремі секції: годівельну (зоотехнічну) і ветеринарну (зоотерапевтичну). Це й дало почин правильному розвиткові цих важних господарських наук. Незабаром виявилася теж потреба віддати провід новокреованої ветеринарної секції фаховому референтові, на якого Головна Рада Кр. Т-ва „С. Г.“ (рішенням з 2 II. 1928 р.) покликала Маріяна Стахурського, ст. вет. лікаря як голову секції і д-ра мед. вет. Д. Миколаєвича як урядовця Т-ва. Голова перебрав на себе всю відповідальність та обовязок зорганізувати працю секції по власному пляну.

Плян цей розкрито на отсі ділянки:

1. Ветеринарно-освітне письменство — з метою: а) оголошувати друком в орґані Т-ва статті на практичні, цікаві й актуальні теми з обсягу сільсько-господарської ветеринарії, епізоотіольоґії, гігієни, тощо; б) видавати накладом Т-ва такі популярні брошури з малюнками по дешевих цінах для членів „С. Г.“, кооператив, філій, тощо; в) відкрити в орґані „С. Г.“ постійну рубрику „Запитів“ і „Відповідей“ в наміченому. Для зясування діяльности секції в звітовому році 1928 (ад 1) слід подати, що в часі від 1. січня по кінець грудня 1928 р. видруковано 12 статтей на ветеринарні теми.

В тім часі видано теж окремою книжечкою Маріяна Стахурського „Коли і як помагати при породах коров“ у 10.000 прим., яку то книжечку вже майже розпродано.

Ветеринарійних порад подано в орґані 58, листовних ок. 120, устних ок. 500.

2. Розпродажа ветеринарних аптичок у трьох величинах враз з поученням у прилозі, як і коли таких ліків уживати. Далі й розпродажа необхідного ветер. приладдя (зокрема швайцарських зонд). У звітовому році розпродано аптичок 43, вет. приладдя на 680 зол., ветеринарних книжок на 330 зол.

3. Влаштування викладів з сільсько-господарської ветеринарії власними і помічними силами. Таких ветеринарних курсів уладжено в звітовому році 5: у Львові в часі від 19. до 28. березня, в Стрию від 23. до 28. квітня, у Вікні коло Грималова від 27. травня до 2. червня, у Зборові від 2. до 6. липня, у Глещаві від 1. до 28. листопада.

4. Намічено якнайскорше урухомити „Ветеринарну Порадню“ у Львові, як: оконечну амбулянторію для потреб хліборобського українського населення львівської округи; як осередок практичної праці ветеринарних лікарів секції (намічені низькоплатні поради для самовистарчальности секції); як необхідну установу для викладів сільсько-господарської ветеринарії з практичними демонстраціями легших операцій, перевязок, догляду за ранами; в дальшому як основу власної високої ветеринарної школи. При порадні передбачений приют для 10—15 хорих тварин. Для здійснення наміченої мети Дирекція „С. Г.“ поробила кроки у компетентних чинників для здобуття фондів на купно 2 морґів поля і 2 будинків при вул. Крупярській у Львові. Речинець урухомлення вет. амбулянторії передбачено на літо-осінь 1929 р. **М. Стахурський.**

Торговельні курси при Центрсоюзі.

Безнастанно зростаюча сітка наших кооператив, а зокрема торговельних, вимагає щораз більше і щораз краще вишколених співробітників. Над їх теоретичним підготованням працює наша трилітня Торговельна Школа у Львові та однорічний курс для абітурієнтів. Щоби абсольвенти цього курсу могли також вюбразуватися практично на торговельних референтів для наших Повітових Союзів Кооператив постановив Центросоюз як торговельна централя нашої сільсько-господарської кооперації уладжувати у себе для них та взагалі для абсольвентів вищих торговельних шкіл піврічні курси практики.

Такий перший практичний курс відбувся в часі від 1. VII. до 30. XII. 1928 р. Курсанти відбували практику в поодиноких відділах Центросоюзу під кермою дотичних референтів, де мали нагоду пізнати, як кождий відділ працює в зносинах з краєм.

Дня 3. ц. м. відбувся іспит тих курсантів,

що видержали до кінця, бо другі обняли ще перед закінченням курсу місця в Повітових Союзах. Іспит виказав зовсім добре підготовання кандидатів у тих ділянках праці, в яких вони практично працювали і можна надіятися, що вони будуть рівно добрими робітниками на посадах, які на них вже ждуть.

Цей перший курс показався вповні доцільним доповненням набутих у школі теоретичних відомостей. Тому слід повитати з признанням постанову Центросоюза уладжувати дальше такі курси.

Слідуючий курс почнеться як це було подане в газетах від 1. березня. Треба надіятися, що абсольвенти вищих торговельних шкіл, а в першій мірі абсольвенти курсу абітурієнтів скористають з тої нагоди, щоби набути практичне торговельно кооперативне знання.

Д. Коренець.

—o—

‡ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Сергій Бутенко, уч. VII. кл. української гімназії „Р. Ш." в Дрогобичі, провідник пласту, один з найкращих учеників гімназії, помер дня 8. січня ц. р. в Дрогобичі, наслідком перестудженої грипи. В. Й. П.!

Серафина Александрович, вдова п. емер. пароху Хмелеви, заліщицького повіту, померла 26. XII. в домі свого зятя о. І. Коц... ка в Шутівцях у 84 р. життя. Запопадлива мати, добра господиня, милосердна душа для сільської бідноти, що виховала, вивінувала і вивела в люди не менше, як 16 сиріт. Поли... шила по собі загальний жаль, чого доказом були величаві похорони з сотками учасників і 7 священиками. В. ій П.!

ОГОЛОШЕННЯ

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

На ювилейний Дар Просвіт зложили в золотих: О. Запалило, Хлібовичі 5, Неоніля Рибек, Теветиська 5, Кооп. „Надія", Побужани 5, В. Сорока, Ракобути 2, о. Кубакевич, Ядовець 10, Уряд парохіяльний, Крилос 8·50, Кооп. „Гаразд", Словіта 2, о. Плешкевич, Каменоброд (збірка) 7·05, К. Федоранчук, Лапчин 10, Чит. Просвіти, Веллік 5, І. Максимович, Нагреї 8, Філія Просвіти Збараж (з білявс. к.) 50, о. П. Сверечинський, Воскресінці 5, Уряд парохіяльний (збірка), Білоберезка 17·16, Г. Дудич, Львів 2, Г. Куспин, Львів 1, Витковицькі Іванна, Емілія і Теод. Львів 45, І. Громницький, Львів 10, І. Літинський, Львів 5, рад. Стеблецький, Львів 10, Д-р В. Ривюк, Львів 10, IV. кл. едоп. ш. Шевченка, Львів 5·09, А. Возинець, Львів 2, Питомці ремісничої бурси, Львів 1·40, Учительський збір Торговельної Школи, Львів 45, Дівоча учительська сем. і гімн. Р. Ш. Львів 18·03, Молодь торговельної Школи, Львів 17·56, Складачі „Діла", Львів 30·50, І. Добрянський, Львів (збірка) 116·50, Читальня Просвіти (збірка), Левандівка 88·10, Левандівка, збірка в церкві 16, Чит. Просвіти (збірка до пушок), Левандівка 19, Навроцький О. Львів 10, дир. Сабат, Львів 25, Уличка збірка у Львові 959·90, А. Галькевич, Біла шляхоцька 5, Аматорський Гурток, Мельниця 10, Громадяни (збірка), Утіховичі 25, Уряд парохіяльний, Жовчів 52·05, П. Вовчко, Кульчиці шлях. 38·55, Віра Тома, Тартаків 5, Українська Бесіда, Сокаль 50, Повітовий Союз Кооп., Сокаль 498·32, о. Стиранка (збірка), Тарнавка 50, о. К. Слюзар, Сушно 9·45, П. Сірантвна, Сушно 5, І. Капцр, Хлівчани 5, Спілка „Любов", Девятники 10, Д-р А. Горбачевський, Чортків 50, Д. Жук, Майдан Лівенський 5, Кооп. Українських Студентів, Данціг 10, інж. Евген Гудар, Чехословаччина 75. — Разом з попередними 3.687·22 зол.

На збіркові лісти громади: Вороблевичі 22, Вовчухи 7·80, Любінь великий 11, Мшана 10·25, Поріче любінецьке 2·40, Поріче виінське 4·60, Вишенка-Залад 12·35, Страд 27·50, Ротенган 8·50, Янів к. Львова 46, Монастир 29·27, Добра 6, Пашова 12·71, Дубаники к. Львова 25·30, Добряничі 2, Недільська 2, Вілька вербинька 13·25, Корчів 9·0, Шепятин 4·95, Ульвівок 14, Хлівчани 15·05, Сілець 2, Береги 14·65, Стрілки 19·01, Стрільбичі 56·63, Старарова 8, Лаврів 20·08, Волошинова 15·15, Березів 9·10, Бусовиська 19·10, Полина 16·20, Чистогорб 30, Глоича 3, Далева 10·30, Пулави 23, Війське 6·60, Залуже 10, Секушова 38·71, Добра шлях. 9·20, Поставань 5, Кунин 12·90, Толмач 27·90, Жовтанці 22, Одесин 16·15, Вибудів 44·20, Русилів 39·46, Бичківці 15·70, Струсінка 6·40, Улашківці 21·30, Добостир 1·70, Спас 6·10, Буськ (Чит.) 17, Чуманн гумницькі 10·50, Годгові 34·70, Заваде 59·15, Заставче 5·20, Котузів 10, Мужилів 15·20, Сосків 6, Телаче 13·17, Борщів 12·60, Жедовичі 10·75, Кросценко 11·40, Свірж 12·40. — Разом з попередними 3.189·75

1277 1—1

Дальше буде

Виказ збірки Т-ва Прихильників Освіти переведеної в часі „Місяця Українського Студента" в днях 16—22 вересня 1928 у Львівськім Воєвідстві (зложили в золотих): Повіт Перемишль Громада: Медика 15, Коровники 14·55, Торки 5·10, Перемишль 345·0, Библо 1, Биків 4·55, Бушковичі 22·80, Йовче 15, Городищі 7, Малковичі 3·10, Пикуличі 16·10, Нижанковичі 8·40, разом повіт Перемишль 180·59 зол. Повіт Городок Ягайл. Громада: Городок 134, Керниця 10, Дроздовичі 6·60, Річчичани 34·58, Каменоброд 14·8, Бартатів 15·60, Родатичі 6·80, Оброшин 14·85, Малковичі 5, Галичанів 23·11, Залужани 10·04, Ясниська 1, Лісновичі 21, Угерці незаб. 0·50, Стоєчани 5, Мальчиці 16, Цуків 6·50. Разом повіт Городок 341·98 зол. Повіт Жовква. Громада Жовква 36·50, Кулаків 16·70, Мости великі 29·90, Ізрод, Бутини і Любеля 17, Замочок 15·65, Мокротин 6·25, Крехів 10, Воля висоцька 10. Разом повіт Жовква 227·20 зол. Повіт Дрогобич. Громада: Дрогобич 136·16, Унятичі 15·70, Почеплі 15·30, Лужок дол. 7·50, Баня котівська 2·40, Доброгостів 6·20, Губичі 19·90, Медвежа 17·60, Медиичі і Летня 4·11, частина доходу з вечерниць в Медиичах 30, Мражниця 31·50. Разом повіт Дрогобич 305·62 зол. Повіт Рава руська Громада: Угнів 35·50, Новосілки перв. 4·91, Губинок 9, Річиця 15·49, Корчі 4·10, Карів 5·24, Василів 22, Хлівчани 16·55, Ульвівок 50. Разом пов. Рава руська 162·79 зол. Повіт Добромиль. Громада: Добромиль 17·40, Посада риботицька 7·75, Військо 28·80, Грушевичі 21·32, Тарнава 13·33, Ямна дол. 7, Питниця 11·26, Папоротно, Лішнин і Смолінник 28, Старява 11·50, Лацко (збірка на празнику) 38·64. Разом повіт Добромиль 187·20 зол. Повіт Мостиська. Громада: Мостиська 89·55, Судова Вишня 81·20, Волостків 11·50, Волчишовичі і Дидятичі 12, Ляшки гост. 7·20, Соколе 1·40, Старява 7. Разом повіт Мостиська 216·85 зол. Повіт Старий Самбір. Громада Старий Самбір 71·50, Недільна 19·50, Топільниця 16. Разом 107 зол. Повіт Ярослав. Громада: Залісська Воля 19·35, Ляшки довгі 10·90, Мяків новий 49. Разом 79·25 зол. Повіт Рудки. Громада: Горожанна велика 18, Повергів 21·87, Тершаків 7·40, Колодруби 36·89. Разом 84·16. Повіт Львів. Громада: Підберезці 41·46, Винники 44, Сихів 36, Борщовичі і Миклашів 33·43. Разом 122·47. Львів — місто (вулична збірка) 1.125·50 зол. Повіт Яворів. Громада: Мшана 11·50, Серни 12·19, Бунів 10, Гнійниці, Будзинь і Воля 8·65, Лев Заяць, Малнівська Воля 2, Збірковий Комітет в Яворові 94·24. Разом 137·98 зол. Повіт Самбір. Громада: Самбір і Кульчиці 161, Містковичі 33, Городище 18·85. Разом 212·85 зол. Повіт Сокаль. Громада: Гора 11·60, Цеб... 8·65. Разом 20·25 зол. Разом у львівськім воєвідстві зібрано 3.813·98 зол. Всім збірковим Комітетам, жертводавцям і збираючим складає Товариство Прихильників Освіти у Львові на цьому місці щиру подяку. Рівночасно просимо всіх, хто не приєдав ще грошей і у кого залишилися ще збіркові лісти (ужиті і неужиті) післати їх негайно до канцелярії Товариства, Львів, Супінського 21, щоби можна було оголосити доповнення звіту зі збіркової акції. У Львові, дня 2. січня 1929 р. За Виділ Товариства: **Володимир Дециикевич** вр. голова. **Д-р Любомир Макарушка** вр. скарбник.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИКИ „Zenith", „Longines" також біжутерію власного виробу поручає: Домбровський-Розважевський, Львів, (Готель Жоржа) — Догідні умови 1481 31—?

КОНЦИПІЄНТА п чаткуючого здібного прийме від дня 15. січня ц. р. канцелярія адвоката Д-ра А. Жуковського в Підволочисках. Подати услів. Неприняті оферти остануть без відповіді. 1241 3—3

БІЖУТЕРІЮ ЗОЛОТІ і СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ у цілім краю звісна фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую бриланти, золото, срібло плачу найвищі ціни. 199-?

ВІЛЬНЕ ДО ОБНЯТТЯ для інваліда У. Г. А. місце управителя Дому Українських Інвалідів у Львові з обовязком заряду дому, робітень і книговодства. Помешкання й повне удержання в У. Д. І. Платня згідно з умовою. Подання до дня 16. лютого ц. р. — Українське Товариство Допомоги Інвалідам у Львові, вул. Руська 3/І. 1276 1-?

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка

Д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

432 **Пересвітлення Рентґеном.** 9—25

Присилайте передплату!

ПРАННЯ СТАЄТЬСЯ ЛЕГКОЮ І ШВИДКОЮ РОБОТОЮ

НА щастя наступив корисний переворот в перестарілій системі прання, який перестав бути незносимою мордівнею. Тепер існує Rinso яке в уліпшеній формі сповняє працю людських рук нб. швидко і основно. Непотрібно мучитися тертям біля на балії, а замісць цего здобувається богато часу і можна занятися якоюсь пожиточною домашною працею. Давну систему так дуже шкідливу не тільки для біля але і для здоровля, треба відкинути на завсіди

Rinso усуває бруд — тертя непотрібне.

Поминається тертя так дуже шкідливе для біля. В балію наповнену до половини літною водою, влляти гарячий розчин Rinso. Біля мочити одну або дві години, а відтак основно сполокувати кілька разів і... прання скінчене.

Хто завсіди верить біля

не може обійтися без Rinso. Rinso не заводить, завсіди успішне і завсіди є на висоті свойого завдання. Rinso можна уживати як на зимно так і на гарячо та до варення біля.

Rinso

Rinso продається тільки в пачках.

ДАРОМ ПРІБКА

КУПОН. До фірми „Sunlight" Спілки Акц. Почтова Скринка 479, Головна Почта, Варшава. — Прошу о безплатне присланє мені прібного пакету ... що вистане на прібне прання.

... і назвисько ________

Адреса ________

Д. 10. (Проситься о читке письмо.)

R. P. 24—1

1253 **УРОЛЬОГ** 2—5

д-р Маркил Ґраф

ординує в недугах нирок і мочевих від 4—6 вул. Фредри 7. Тел. 66-55.

АДВОКАТ

д-р Маркіян Процик

переніс свою канцелярію **до Буська** і веде її в дотеперішнім льокалі на місці

1250 **д-ра Остапа Копцюха.** 2—?

Подяка.

Невмолима смерть забрала нам найдорожшого сина й брата — Романа. Отсею дорогою складаємо сердечну подяку всім за співчуття і поміч виявлену нам у тій гіркій хвилі. Дякуємо в першу чергу Всч. От. Сов. Д-р Фиголеві за провід у похоронах і надгробне слово, Всч. О. Ленкавському, пароховi Загвіздя, Всч. О. Катехитам: о. Тимкову, о. Слезюкові, о. Терешкунові й о. Гуньчакові за участь у похоронах. — Вп. Панам Професорам і П. Т. Товаришам покійного, що своєю співучастю, співом і прощальним словом віддали Покійному останню прислугу, — ще і рівнож дякуємо всім учасникам похорону. **Олена, Ярослав і Марійка Процишин.** — Станиславів, дня 1. I. 1929 р. 1274 1—1

НЕРВОЛЬ

Хоміна д-ра ФРАНЦОЗА,

одинокий радикальний і випробований середник (натирання) на

РЕВМАТИЗМ

кольку з причини перестуди, на постріл, ісхіяс і т. п.

Жадати в аптиках. Жадати в аптиках.

Вибір і головна продажа

АПТИКА МІКОЛЯША ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА ч. 1.

... 20—?

16 ЛІТНЯ ... сільська шукає служби в українській родині. Зголошення до адм. під Сельська. 1272 2-2

НОВІ НОТИ. В. Безкоровайний: Думи мої. Садок вишневий — міш. хор. На городі постирнах — муж. хор. Калина — сольоспів. 1249 2—?

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.